

ΚΡΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

Κείμενα και μελέτες της Κρητικής Ιστορίας

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΛΖ' * 2017

Cretica Chronica

TEXTS AND STUDIES ON CRETAN HISTORY • PUBLISHED ANNUALLY BY THE SOCIETY
OF CRETAN HISTORICAL STUDIES • VOL. 37, 2017

ΚΡΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κείμενα και μελέτες της Κρητικής Ιστορίας

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ * 2017 * ΤΟΜΟΣ ΑΖ'

ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ηράκλειο 2017

Διευθυντής
Αλέξης Καλοκαιρινός

Συντακτική επιτροπή (μέλη του Δ.Σ. της ΕΚΙΜ)
Αργυρή Γαλενιανού, Μανόλης Δρακάκης, Αλέξης Καλοκαιρινός,
Κλαίρη Μιτσotάκη, Γιώργος Νικολακάκης, Γεωργία Μοσχόβη,
Λένα Τζεδάκη-Αποστολάκη

Επιστημονική επιτροπή
Όλγα Γκράτζιου, Θεοχάρης Δετοράκης, Ελισάβετ Ζαχαριάδου, Στέφανος
Κακλαμάνης, Κάλλια Καλλιataκή, Κατερίνα Κόπακα, Γιάννης Μαυρομάτης,
Σωκράτης Πετμεζάς, Αλέξης Πολίτης, Νίκος Σταμπολίδης, Άγγελος Χανιώτης,
Νίκος Χατζηνικολάου, Alfred Vincent

Εκδοτική φροντίδα
Λένα Τζεδάκη-Αποστολάκη

Τυπογραφική επιμέλεια
Νικηφόρος Σταματάκης

Σχεδίαση εξωφύλλου
Δημήτρης Καλοκύρης

Εκτύπωση: ΤΥΠΟΚΡΕΤΑ ΑΒΕΕ

© Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών
Ιστορικό Μουσείο Κρήτης
Οίκος Ανδρέου & Μαρίας Καλοκαιρινού
Σοφοκλή Βενιζέλου 27 / Λυσιμάχου Καλοκαιρινού 7
71202 Ηράκλειο, Κρήτη
Τηλ.: 2810 283219, 2810 288708 / Fax: 2810 283754
e-mail: info@historical-museum.gr/www.historical-museum.gr

Οι οδηγίες προς τους συγγραφείς για τη συστηματοποίηση της μορφής των άρθρων
που υποβάλλουν στο περιοδικό παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα:

www.historical-museum.gr

Formatting guidelines for contributors to the journal can be found at:

www.historical-museum.gr

ISSN: 0454-5206

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	9
ΓΡΗΓΟΡΗΣ Μ. ΣΗΦΑΚΗΣ	
Εισαγωγική ομιλία IB' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου	13

Α' ΤΜΗΜΑ

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

GERALD CADOGAN	
Μινωικές μετακινήσεις: «δὶς ἔς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης»	23
ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΝΙΩΤΗΣ	
Νυκτοπερπατήματα. Διαχρονική επισκόπηση νυκτερινών μετακινήσεων στην Κρήτη	35

Β' ΤΜΗΜΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΛΓΑ ΓΚΡΑΤΖΙΟΥ	
Τόσο κοντά και τόσο μακριά. Κρήτη και Βενετία 1211-1669: η μαρτυρία των υλικών τεκμηρίων	63
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ	
Ἀμφίδρομες πολιτισμικές μεταφορές στην Κρήτη τῆς Ἀναγέννησης	93

Γ' ΤΜΗΜΑ
 ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ – ΗΛΙΑΣ ΚΟΛΟΒΟΣ – ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ Οι πρώτοι δύο αιώνες οθωμανικής κυριαρχίας στην Κρήτη (1645-1821): νέες πηγές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις	163
ΠΑΣΧΑΛΗΣ Μ. ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ Κίνηση και στατικότητα στην ιστορία της νεότερης Κρήτης	195
	
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΠΑΚΑ – ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗ Υπήρξαν ευνοϊκές παλαιοκλιματικές συνθήκες για θαλάσσιες μετακινήσεις στη Γαύδο από την Αφρική στο Πλειστόκαινο;	217
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗΣ – ΕΛΕΝΗ ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ-ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗ Κινητικότητα κληρικῶν καὶ μοναχῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Κρήτης κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Βενετοκρατίας	231
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΕΗ Τοπική διανόηση, ιστορία και ιστοριογραφία στο Ηράκλειο κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα	269